

DOBROUTEA JUNA

POLITICĂ — ECONOMICĂ — CULTURALĂ — ZILNICĂ

Director-Proprietar
CONST. N. SARRY

Inscrisă în registrul publicațiilor pe lângă de la Tribunalul Constanța sub No. 37 din 1931

Abonamentul cu livrare culturală un an 900 lei — o lună 500 lei — Pentru Autorități și Instituții lei 2000
TELEFON No. 13.43 — Impresă de proprietar Str. Scarlat Vărnav No. 27

Redacția și Administrația
CONSTANȚA, str. Scarlat Vărnav 27

BLONDSKAIA

de DAN ALECU

Taganrog este un oraș acoperit de verdețuri, — molatic așezat pe un singur etaj — de trei părți cuprins de curioasă întindere de apă mică, pe care oamenii o cheamă Marea de Azov — cu amintirea lui Gaiucovskii și Cehov, ale căror case se ridică printre pomii — cu o disproporționată stație a lui Petru cel Mare (mutată de grabă administrației sovietice și reînălțată din ordinul personal al lui Stalin, un admirator al imperialismului aceluși Petre, care a fondat Leningradul și a cucerit Caucazul) așezată de-asupra miniaturii ce ține loc de port, cu un interesant muzeu și cu o pictoriță, Blondskaia, pe care a uitat-o și gloria într-o cămaruță cu cartioane la ferăstrău.

Muzeul din Taganrog reprezintă ASTAZI viața Rusiei în creșterea acum 26 de ani; colecțiile lui de picturi arată mari duci, ducese, prinți, generali, bătrâni și câteva portrete împărătești ale acelor Romanovi, care veneau să-și petreacă zile liniștite sub cerul de toamnă atât de limpede acolo. Pentru generațiile de tineri ridicăți de soviets, muzeul acesta este un izvor de informație asupra trecutului, pe care nu l-au cunoscut și mai este un început pe drumul de intrarea lor în restul lumii, pe care până acumă nici n-au bănuțit-o, în izolarea sub care au fost ținuți.

Până în toamna lui 1911 muzeul era comunist. Adică tot ceea ce avea o atingere oarecare cu viața burgheză (peisajii cu biserici, portrete de împărați, preoți, generali) era scos și înlocuit cu pictură modernă. Tablourile scoase au rămas ascunse 25 de ani prin poduri, prin beciuri, prin grajduri, până când un nou regim le-a adus iarăși la lumină și le-a repus în liniștea de catedrală a artei, sub privigherea caldă a aceluși Vasilovici, care, dela catedrala de istoria artei din Kiev, a trecut 12 ani surghiunit în Siberia și apoi s'a întors să se clădească de foame și să refacă muzeul din Taganrog.

O cameră în muzeu este rezervată tablourilor pe cari Blondskaia le-a lucrat la Taganrog, între ele o piesă mai mare (2,3 m.): „Fete de pension în Vinerea Mare la biserică”, aduce cubismului nostru emoționanta tehnică de acum 40 de ani și lasă nenumărate lumânări să-și joace lumina pe pâlăitoare pe fețele în rucălegere a acelor copile zămorțite, să asculte probodul și

să se înfioare de primăvara care tremură pe crengile în floare și care intră pe ferestrele larg deschise ale bisericii. Pentru tabloul acesta (care a fost găsit într-un grajd și apoi a fost ascuns nu știu unde de un amator) Blondskaia a fost premiata de Belle Artele din Petersburgul imperial și trimisa apoi burșiera la Roma, la Florența, la Paris și München. Aceasta în 1903, când artista avea 22 de ani.

Mai sunt în acea sală câteva capete de copii, o zi de Martie cu lumină puțină, câteva găște pe un fir de apă.

Iar la etaj un tablou, semnat de un pictor al cărui nume l-am uitat: „Cea din tăt dezasașieci”. Ca subiect pozează Blondskaia, la 30 de ani: O femeie frumoasă, cu fruntea lată ca o pată de soare, cu părul negru aruncat triumfal pe spate, cu o gură care a mușcat din carne însângărată. Desigur una din cele mai frumoase femei pe care le-a trimis vraja luminii de lună și blestemul veșnic al pasiunii în brațele violenței masculine.

Ca mulțumire că i-am dat o bucată de pâine, Vasilovici m'a condus acasă la Blondskaia, care, la 74 de ani, lucrează portrete de ofițeri pentru 50 de mări (3000 de lei). M'am dus

cu emoție și teamă. În viața mea nu intrasem în atelierul unui pictor, mai ales al unuia pe care nemurirea îl cheamă în pantheonul permanenței ei. Și când am intrat în strada de alungul căreia erau garate automobile și cărușoare germane, și când Vasilovici m'a oprit în dreptul unei biște case cu porțazurile strâmbe la geamuri, cu ușa mâncată de vreme și cu zidurile acorojite de abolirea proprietății — inima mi s'a strâns. De aceea îi cer iertare Blondskaiei acum — și sunt convins că bunătatea ei mă va ierta — pentru sacrilegiul pe care îl comit de a coborî din olimpal gloriei, în momentul în care trăește! Nu se poate însă ca puțunii cititori din provincia mea, să nu cunoască doborâtoarea viață pe care sovietele au impus-o unei glorie roșestii. La chemarea noastră, a venit o bătrână ghemuită peste suferințele ei, cu părul alb câlbic, cu picioarele goale și umflate în sandale rupte, și care mergea ținându-se de pereți. Nu m'am speriat, pentru că în ea nu am recunoscut-o pe Blondskaia din muzeu, nici nu-mi puteam închipui că poate fi marea artistă. Vorbea greu.

continuăm în pag. 2 a

Maria C. Filip

După o îndelungată și grea suferință, a închis pentru totdeauna ochii, Duminică seara, minunata tovarășe de o viață întregă a bunului nostru prieten Const. N. Filip.

„Femeie de casă” în cea mai nobilă accepție a cuvântului, penincă a căminului ca și Vestalele ale focului sacru, repausata întru Domnul a știut să e-

sigure soțului liniștea și mulțumirea în vremurile bune, cursul și susținerea în ceasurile grele, și să dea celor trei fiți ai săi o creștere care să-i facă elemente de care azi se mândrească atât familia cât și societatea.

Pe lângă grija a-lor săi, defuncta purta și pe a altora: membră fondatoare și activă la Azilul pentru bătrâni din Constanța, ajutorul său se revărsa cu cea mai creștinească dragoste și cu cea mai darnică contribuție, asupra nenorociților adăpostiți în acea casă a milii și a mizericordiei.

În plină vigoare și vigoare, vrednică și înțeleaptă femeie, scumpa și iubita soție și mamă ce a fost Maria Filip, anul trecut a fost doborâtă de moartea prematură a dragului său Nicu-lăiță, căpitanul de flotă, înghitit de valurile Mării, în spărtura eroică a Tărti. Dorul și durerea de moartea s-au dovedit a fi, mai tari ca rezonanța!

Domnul s-o primească lângă copilul ei iubit și să-i facă parte de odihnă și fericire veșnică.

INCHINĂRE

colegilor morți pe câmpul de onoare:
DUMITRU OLARIU, GEORGE CHIREA și ION MUȘAT

Cuvântare rostită de C. N. Sarry cu prilejul pazașului de Duminică

Vrednicia și trăinicia unui neam nu se încrustează în glie și nu se inseria în Cartea Veacurilor de către bărbierii din cafenele sau de cântători de prin unghere, cari, cu balle lor veninoase, împoacă și profanează totul din jurul-le; dreptul la viața al unui popor nu se câștigă și nu se confirmă de către populații de sub epoproane sau de îmbuibății de prin saloane, cari își umflă splinele și își înecă „spleen-ul” în cupe de șampanie; cu atât mai puțin se hat și se infigă adânc în pământ țărâțele hotarelor de către fricoși sau lași, cari, la primul sunet de alarmă sau la cel dintâi bătăit de tun, se împrăție ca puș de potârniche, ori se ascund în gauri de șerpă, semănând panica printre semenii lor.

Istoria și soarta unui neam se scriu și se pecețuiesc cu sângele luptătorilor neînfricați și conștiinți, cari, sfidând dușmanul și înfruntând toată orimejdia, înving sau cad pe câmpul de bătaie, ștergând printre buze ca și vajnicii lor străbuni din antichitate: „Dulce et decorum est pro patria mori!”

În uriașul măcel, în care se află și astăzi și România noastră; în această încercare, care amenință cu numii pedestali Crucii, ordinea și civilizarea Europei, ci însăși ființa Țării noastre, zămislită din greu după atâtea veacuri de urge și vitregie; în această încrucișare de arme și senzații, în care pe lângă moile de viteji, avem și noi — de ce am ascunde-o? — infima și ridicăla gleabă a clevetitorilor, fricoșilor și înfricoșătorilor noștri, ca mai vechi și mai vârstnic ziarist și publicist dobrogean, simt o mandrie și o satisfacție deosebită, când constat că niciunul, dar niciunul dintre colegii noștri din această provincie, valid și din leaturile incolonate, nu s'a sustras dela sfânta datorie de a răspunde la chemarea Patriei, — în timp ce noi, cei eșiți din cadrele armatei combatante, am stat și stăm, la nevoie chiar sub grindina de bombe, fixați la posturile noastre, pentru a menține legătura dintre cărmuțorii și frontul intern, și spre-a susține moralul obștei.

Toți, cei mai tineri, toți până la unul, fără murmur, fără zovăire și în deplina conștiință și cunoștință a menirii lor, au răspuns „prezent” la apelul Mareșalului dezrobitor și, incredințându-și lui Dumnezeu familiile, iar Muzelor, tăcute și resemnate în epoci ca acestea, coadele, au încins sabia, au pus mâna pe arme și au purces spre frontarii.

Dintre aceștia, trei au căzut pe câmpul de onoare și pomenirea lor o prăznuim în fața altarului și a divoastre.

Primul, DUMITRU OLARIU, distins licențiat al facultății de drept, caracter de elită, poet de înalte și sublime avânturi și inspirații; cel de al doilea, GEORGE CHIREA, teolog înăscut, cu curiozitatea în cuvânt și în faptă, de o sobrietate și înțelepciune foarte rar întâlnite la cei de etatea lui; iar cel de al treilea ION MUȘAT, normalist, un pe cât de harnic pe atât de modest slujitor al catedrei — toți trei, despărțiți prin locul de naștere și prin cultura ce și-o însușiseră, uniți însă pe același câmp al scrisului și al crezului românesc, toți trei, astfel strâns uniți, s'au înfrățit prin moarte, vitejește, printre vitejii Patriei comune. Cinste veșnică lor!

Fraților: Olariu, Chirea și Mușat!

Înlăturând în aceasta clipă, tot ce e pământesc în noi și lepădând, așa cum cere Sf. Biserica, toată grija cea lumească, ridicăm privirile și îndreptăm gândurile și simțirile noastre spre înalțimile la care s'au urcat sufletele voastre înaripate și spre locurile la care v'a așezat sublima voastră jertfă — și vă rugăm:

— Cu talentul vostru, cu stăruința voastră, cu abnegația voastră, de atâtea ori dovedite în viață, faceți-vă nujocitori pe lângă Tatăl cel îndurător și a-tot-putinte, ca sângele vărsat de voi și de atâția alți frați întru Cristos și Românism, să nu fi curs deasupra, și Țara aceasta, atât de greu încercată, să-și statornicească defnitiv, în hotarele ei firești, o existență cât mai fericită, cât mai demnă și cât mai potrivită cu nevoile și aspirațiile sale.

Faceți, vă rugăm, fraților, ca Dumnezeuul părinților noștri, care nu ne-a părăsit niciodată, chiar atunci când ne-am abatut din calea lui, să slunge indoielile din piepturile albe, să lumineze mințile întunecate, să oțelească voințele neclintite și să întărească brațele ostașilor noștri, sortiți să zdrobească până la unul, pe dușmanii Crucii și ai Țării noastre. Amin!

Pagina Municipală

Veniturile Comunale

Statul își îndeplinește și-și afirmă rostul său, pe tot întinsul Țării, și în colțurile cele mai îndepărtate ale ei, prin celelele administrative, denumite administrații locale.

Ele sunt baza în realizarea ideii vieții urbanistice și a gospodăriei edilitare și ele au misiunea de a ridica nivelul posibilităților unui trai civilizat, responsabil vremurilor în care ne aflăm.

Pentru aceasta, trebuie înă, asigurată administrația locală cu venituri reale, ușor de agonisit și stabilite pe baze simple.

Concepțiile calăuzitoare în materia veniturilor comunale, nu au fost constante. Dar mai ales, nu au avut un sistem bine precizat. Ele au fost determinate de factorul ce dirija întreaga mișcare a vieții administrative publice și erau adaptate numai satisfacției cerințelor de moment.

Consecințele viitoare asupra bunului mers administrativ și ideea ca această celulă locală să trăiască și mai departe, pe posibilitățile reale și proprii, nu interesau.

De aceea, organizarea sistemului fiscal al administrațiilor locale, a evoluat de la sistemul mixt, în care comunele au și venituri proprii, dar primesc și subvențiile de la Stat, (regimul legii maximumului din 1923 și al legii finanțelor locale din 14 Aprilie 1933), la sistemul în care unitățile administrative au venituri proprii, de sine stătătoare și numai în mică măsură, sub formă de contribuție de la Stat. (Regimul legii administrative din 14 August 1938).

De unde, în anul 1931, veniturile dependente de Stat erau într-o proporție de 40,47 la sută, iar veniturile independente într-o proporție de 50,83 la sută, în anul 1931, comunele urbane și municipiile aveau 16 la sută venituri dependente de Stat și 84 la sută independente de Stat.

Analizate aceste surse de venituri independente, ajungem la concluzia, că ele figurează într-o proporție mare ca număr, dar prea puțin însemnate ca valoare, spre a da posibilitatea unei redresări financiare locale.

Apariția legii exploatareilor comunale din 7 Mai 1938, a fost pentru administrațiile locale, un început de instrăinare a surselor de venituri cvenite lor. Deși s'a urmărit, prin această lege, gruparea serviciilor cu caracter tehnic-comercial într'un singur organism, totuși, în afara de vechile exploatareii înființate pe baza legii pentru administrarea și exploatarea avuțiilor publice, rezultatul scontat la aceste creațiuni noi, n'a fost realizat și mari subvenții din bugetele ordinare ale comunelor, servesc și astăzi la echilibrarea bugetelor lor, sau veniturile lor deabia pot acoperi cheltuielile de regie.

Legea administrativă din 14 August 1938 a rezultat din constatarea că, viața comunala și județeană se sâbtea într-o gravă criză, din cauza lipsei mijloacelor financiare. Și s'a crezut prin înființarea acestei legi, că se rezolvă în mod cu-

ragios și definitiv problema finanțelor locale.

Realitatea însă, a fost cu totul contrarie.

Dispărând complet așa numitul fond comunal și județean ca sursă de venit administrațiilor locale, s'a introdus impozitul agricol, atribuit comunelor și județelor, în cotă de 50%. Au fost menționate adționalele, astfel cum sunt prevăzute de legea contribuțiilor directe, celele suplimentare pe lângă cotele ordinare, impozite și taxe comunale, prevăzute în tabloul anexat legii administrative și celele probabile din exploatarea întreprinderilor comunale, potrivit legii exploatareilor din 7 Mai 1938.

Aceste surse de venituri, au fost considerate drept o nouă așezare a finanțelor locale, menite să dea o bază reală de desvoltare și de înălțuire pentru viața locală.

Dar, cece s'a obținut a fost numai principiul că finanțele locale au dobândit o adevărată independență și autonomie. Întrucât teoria bine stabilită, că nu se poate vorbi de viață și autonomie locală, fără a da posibilitatea acestor instituții de a avea la îndemână resurse proprii de venituri, n'a fost realizată de această ultimă legislație, deoarece administrațiile pierd

următoarele surse de venituri:

- 1.—Cota de 50% din impozitul pe automobile;
- 2.—Cota de 33% din impozitul pe spectacole;
- 3.—Cota de 20% din produsul impozitului pe succesiuni și donațiuni;
- 4.—Contribuția Statului pentru județe și comune;
- 5.—Veniturile atribuite întreprinderilor comunale;
- 6.—Impozitul aplicat vehiculelor cu tracțiune mecanică, menționat în tabloul anexat legii administrative.

Repercursiunile asupra acestor stăeri de lucruri, n'au întârziat să se arate în structura finanțelor administrațiilor locale.

În timp ce bugetul Statului crește în fiecare an, ca valoare, de exemplu în anul 1932 la 22.500.000.000, iar în anul 1939 la 32.230.000.000, bugetul tuturor comunelor, dela cifra de 12.120.000.000 din anul 1930, ajunge la totalul de 5.775.000.000 lei (fără comunele rurale) în anul 1939.

Acest fapt demonstrează că, în realitate, legiuitorul nu a dat mijloacele financiare necesare administrațiilor locale, ci a căutat sub diferite forme, să rezerve cât mai multe venituri Statului.

Ce a urmat, vom examina în numărul următor.

În chestiunea lemnelor

Pentru moment în depozitele de lemne ale primăriei nu se găsesc lemne. Această situație va dura câteva zile.

Publicul își poate însuși procura lemne de la depozitul cooperativei „Furnica”.

De asemenea, C. A. P. S. distribuie lemne de salcie.

De altfel, problema combustibilului este ușurată prin faptul că depozitele de cărbuni sunt foarte bine aprovizionate.

Locuințe pentru funcționarii municipali

În conformitate cu cererea Institutului central pentru asigurarea funcționarilor publici s'a alcătuit la primărie o comisiune care va studia chestiunea construirii de locuințe pentru funcționarii municipali.

Din această comisiune fac parte d'ni: T. Dălgeanu, secretar general, Ing. I. Mangoianu șeful serviciului tehnic al Municipaliului, Arhitect Căpșuneanu ajutor de primar și avocat Mihail Lalla, șeful conțenciosului municipaliului.

Inscrierile pentru prestație

Inscrierile pentru executarea prestației se pot face până la 2 Martie, termenul prelungindu-se cu zece zile.

Sunt obligat la înscriere toți bărbații din cuprinsul municipaliului între 21 și 60 ani.

Toți locuitorii bărbați sunt obligat să execute câte 5 zile de lucru la repararea străzilor.

Sunt scutiți: minorii, cei cu cup de 60 ani, invalizii de război, instructorii premilitari și cei aflați sub armă.

Prestația poate fi răscom-părată cu bani, după cum urmează: cu brațele 300 lei și cu carul sau camionul 200 lei ziua, cu autoamienul lei 1000 ziua.

Noul orar al Primăriei

Începând de la 22 Februarie, orele de lucru la primărie vor fi în fiecare zi de la ora opt la ora unu și în fiecare după amiază dela ora 4 la ora 6.

Serviciul va fi suspendat Miercuria și Sâmbăta după amiază.

Publicul va fi primit ca și până acum, dela ora 10 jum până la prânz.

Gânduri romane

Nocturnă

Nu e nimeni în jurul Fântâni Trevi. Zadarnic își încordează Neptun corpul lui de uriaș, zadarnic se mândresc caii din echipaj, nu e nimeni care să-i admire!

Clădirea, privită din celelalte părți, pare un palat obșnuit. Văzut din față însă, ferestrele se deschid printre nișele locuite de uriași simbolici, Zeul Mărilor pare că iese de pe poarta măreață ca și figura lui. O casă a apelor!

Pilaștri, coloane, nișe, totul e uriaș, până și chicle de pe stemă. Pe stânci a fost sculptată o eșeră, ce desigur creștea în păduri pe vremea Dinosaurilor. Acesta era doar principiul Papilor constructori: „Să clădească ceva mare!” care să dovedească lumii cine e Roma!

Fântâna Trevi e cel mai elocvent dintre monumente. Clădit în cîntea apei, nu numai pentru a înfrumuseța orașul, a folosi mulțimei, ci mai ales pentru a celebra un cult. O voce plină, puternică, ce pare că scoabore de-a dreptul din Cer. Vocea apei!

Dintr'un colț întunecat, apar doi străni. Privesc lung la jocul apelor, schimbă câteva cuvinte, apoi aruncă în Berlin câțiva bănuși. Se vor mai întoarce vre-o dată?

Adevărat cetaie a Papilor!

În fiecare loc unde masa clădirilor se lărgește puțin, se nălță câte o biserică, semn al unei realități, care în mijlocul vieții irecătoare, nu trebuie nici să piară, nici să se schimbe. De multe ori trecând noaptea pe lângă una din ele gîndești: „O biserică, arceastă? Cine oare ar îndrăzni să între între aceste ziduri de fortăreață, ca să spuie o rugăciune?”

Sant'ignazio pare un uriaș într'un salon. Fațadă înaltă și întunecată. În fața ei, clădirii ca niște paravane rococo. Într'o stradă alăturată, un restaurant napoletan, luminos și sonor. Piazza Rusticucci, îi pare o prefață în proză la poemul catolic dela San Pietro. Pe strada spiralată ce inconjoară terasa, urcă gîfîind o mașină. Bărbați în frac, femei în rochii de seară. Progres în modernism.

Din nișele lor, personaje romane în togă, își întorc impasibili chipurile către o altă viață...

ZINA TARASOV

Să ne gîndim la soldații noștri cari luptă pentru patria și credința noastră, pentru viața noastră — se ne gîndim la familiile lor nevoiașe.

BLONDSKAIA

continuare din pag. 1-a

cu opriri oboșite în glas și cu tremur de neputință.

Și apoi am intrat în camera pe care la vârsta odihnei o ocupă astăzi bursiera artelor rusești, pictorița care, pe lângă rusă și ucraină, mai vorbește italianește, franțuzește și nemțește. O cameră cât o baie: un pat de lemn, o masă pe care încă e fixată o mașină de tocat carne, pentru că (probabil) n'are putere să o scoată, două scame cari se clatina pe picioare, o ladă, o sobă cât un geamantan, câteva roșii. Și între ele, Blondskaia cu talentul, cu gloria, cu tumultul de dureri cari o apasă. Mîna îi tremură ca în fața unei spaima și totuși lucrează (cum poate lucra oare?) ca să trăiască mizerabil de azi pe mâine...

I-am dus câteva bonboane, o bucată mică de unt, foarte puțin zahăr, pâine. Blondskaia a plîns. Ochii aceia cari au cuprins lumini necunoscută nouă, cari au cules din minunile firii, cele mai desăvârșite forme, cari au văzut, între pleoapele întredeschise, feerile de culori și nu combinat alte feerile de culori — ochii aceia divini și totuși omenești, au plîns lacrimi de recunoștință pentru o bucată de pâine neagră și pentru câteva grame de zahăr nerafinat. De ani de zile nu mîncase zahăr, de ani, nu gustase untul, de ani...

Nu știu dacă Blondskaia a fost o adversară a regimului: probabil că nu, pentru că altfel era în Siberia. În orice caz, nu este o pictoriță modernă și nici, la 50 de ani, n'a mers în procesiune cu steagul roșu. Ori-cum ar fi fost ea însă, mizeria în care trăiește cu nimic nu se

justifică. Arta n'are patrie, nu are granițe, nu are partid. Arta este cea mai subtilă manifestare a spiritului omeneș. În numele ei nu se pot comite orori; în numele ei și prin ea se așterne pe treptele civilizației, lumina creatoare a progresului. Lumina și arta n'au umbre, ele dau umbre.

Nici artiștii, seva generoasă a unui popor, nu au găsit sprijin la Soviete? Ce au făcut atunci, ce altceva decât armament? Nu, să nu-mi mai vorbiți mie de comunizm, de dreptate socială, de egalarea claselor. Blondskaia nu e o clasă socială — e un mare talent, o mîndrie națională...

Și dacă nici pe slujitorii artei nu-i obladăuse sovietele — dacă nici bătrînețea lor nu are un cămin în dictatura proletariatului, unde cei dintâi proletari ar trebui să fie artiștii — dacă la 74 de ani, o glorie a plastii, cei rusești moare de foame și tremură în mizerie — atunci ce a realizat obiectiv și umanitar comunismul? Blondskaia e un fulger care luminează în noaptea de dincolo de Nistru. Ea ne arată realitatea.

DAN ALECU

ORIENTALE

Cerere în căsătorie

Sultanul din Maroc, Mulay Ismail, însărcinat pe unul din ambasadorii săi să ceară dela Ludwic XIV mîna unei din fetele sale, principesa de Conti.

— Cum îndrăznii să aveți mai multe soții? întrebă aceasta pe trimisul austriacului.

— Doamnă, răspuse ambasadorul, ne trebuie mai multe femei, pentru a reuși călătoria ce se găsesc într'o singură franțuzoică.

ISTORIA

evoluției medicinei în Dobrogea

Raport prezentat Congresului Internațional al Istoriei Mediciniei,
ținut la București în anul 1932

III

de Dr. HECTOR SARAFIDE.

Odata cu înscăunarea dominației macedonene, începează independența coloniilor din teritoriul scițian, iar provincia noastră trece printr-o înținerire cucerite de către Filip și Alexandru cel Mare, iar după moartea și a acestuia din urmă, începe sub stăpânirea Regelui Legsimach.

Această epocă nu ne lasă nici o deslușire asupra medicinei.

Expediția lui Lucullus face din Sciția minoră o provincie din vastul imperiu roman, sub pavăza căruia provincia noastră duce o nouă eră de propășire.

Pliniu relatează că orașele acestui ținut, centru al unui comerț prosper și al unei civilizații înrinate pentru această extremitate a Europei de atunci, precum ne o dovedesc săpăturile de astăzi, au fost bântuite și devastate de frigurile palustre.

Noi nu putem concepe cum frigurile palustre au putut pusti orașele țărănurene, a căror situație geografică și cu atât mai puțin climatul nu erau propice incubării frigurilor. În ceea ce privește orașele din interior și cele de pe țărmul dunărean, informațiunea lui Pliniu putea fi exactă, deoarece și astăzi încă aceste regiuni nu sunt scutite de paludism.

De altă parte, este adevărat că aceste orașe au fost devastate de invaziunile dușmane și în urma cuceririi romane, care aduseseră o siguranță stabilă în țară, aceste orașe au fost recălitate.

În timpul acestei epoci de pace îndelungată, de un secol și jumătate, orașele de pe țărm și cele din hinterland cunosc o prosperitate demnă de puternicele guvernăminte, când civilizația greco-latină domnea din nou.

Deși aceste colonii înfloriseră din nou, totuși nu găsim nimic referitor la medicina contemporană epocii romane.

Ovidiu, exilatul Tomisului, se plânge de lipsa medicilor și a fost obligat să-și îngrijească pleurezia și frigurile cum a putut.

În urma imperiului roman fiind împărțit în două, provincia Dacia Traiana trece sub stăpânirea bizantină, care administrează regiunea.

În timpul acestei epoci, Dobrogea luându-și numele de Dobrotici, prinț vasal al împărăției bizantine, își vede centrele comerciale organizate și fortificate de către Venetieni și Genezezi.

Totuși, în decursul acestei perioade, încă nimic din punct de vedere medical. După căderea Bizanțului, Dobrogea devine provincie turcească. Câteva rare apariții de medici prin veacurile XVII și XVIII, din cari unii fiind numai în trecere, nu pot da informații un interesant asupra stării de lucruri din Dobrogea.

Găsim de ex. pe Ion Comnen, care avându-și făcute studiile de medicină și filosofie în Padova, a profesat în Bu-

carești pe la sfârșitul secolului XVI și care după ce a trecut în rangul ecleziastic, devine episcop de Durostor, avându-și scaunul la Silistra la începutul sec. XVIII.

Mihail Schenlos din Creta, la început medic al Prințului Nicolae Mavrocordat, iar mai târziu medic al împărătesei Ecaterina cea mare a Rusiei, trăind Dobrogea cu armatele rusești la finele sec. XVIII și pe la jumătatea sec. XIX, nu ne vorbește decât de epidemiile ce bântuiau în Dobrogea; aceste epidemii, flagel obișnuit al expedițiilor războinice dintre Rusi și Turci, sunt transmise locuitorilor de către trupele în trecere, care cantonau prin aceste părți. Populațiunea era copleșită de armată, care la rândul ei o contamina. Când boala era mortală, locuitorii desnașdăduți părăsind locuințele se refugiau în ținuturi mai sănătoase și mai departate de drumurile strategice și nu se înapoiau din bejenie la căminele lor decât după sfârșitul războiului.

Noi cunoaștem aceste amănunte asupra epidemiilor, datorită medicilor cari însoțeau armatele în expedițiile lor. Astfel epidemia ciumei care se declarase în timpul războiului ruso-turc din 1828-29, a fost descrisă de trei ruși (Dobrowanof, Cernobaieff, Ceturkin).

O nouă epidemie de ciumă izbucnește în 1837 și face ravagii în Isaceea, Macin și Tulcea, situate pe același țărm. Această epidemie continuă pe întregul țărm drept al Dunării, ea se întinde în orașele din Dobrogea, bântuie în timpul lunii Ianuarie 1838 și contaminează 9 sate din jurul orașului Macin. Hârșova, Silistra și Tortucaia, mulțumită carantinelor scapă de epidemie.

Pela mijlocul sec. XIX năpădește holera regiunea noastră. Cauza e războiul din Crimeea, cu expediția trupelor franco-engleze.

Epidemia introdusă de armata franceză, ia naștere în Marsilia, de unde, adusă de trupele generalului Combert, apare în Varna și de acolo la Balci (Iulie 1854).

Din Balci, trupele făcând marșuri în condițiuni rele, semănau boala peste tot, la Bazargic, Mangalia și în cele din urmă la Constanța. A trebuit să se aștepte câteva luni pentru a se imbarca pentru Sebastopol, unde epidemia a fost stinsă după o puternică vijelie declanșată asupra acestui oraș asediat. Medicii expediției, cari au debarcat cu trupele în Dobrogea, au instalat spitale temporare pe diferite puncte ale litoralului și ne-au lăsat descripții minuțioase asupra holerei asiatice (I. Julien Corbeil).

Armand de Fleury spune că holera asiatică importată de armatele aliate, se combină cu epidemia ce domina ținutul, devenind mai ucigătoare pentru trupe și populație.

Rușii, retrăgându-se din Dobrogea pe care o ocupau, în-

treba societății armatelor în amănunț, au contaminat toate fântânile în care aruncă cadavrele.

Parastasul pentru ziaristii-eroi

Duminică la orele 11 jurn., în biserica Sf. Nicolae din Cetatea, s-a ținut parastasul de veșnică și fericită odihnă pentru cei trei zariști și publiciști căzuți pe câmpul de onoare: DUMITRU O. LARIU, directorul revistei „Luceafărul”; GEORGE CILIREA, colaborator al ziarului „Dobrogea Jună” și al altor publicațiuni; ION MUȘAT, corespondentul din Cernavodă al ziarului „Universul”.

Au participat familiile defuncților, reprezentanții garnizoanei, zariștii aflați în localitate și un public foarte numeros.

Serviciul a fost oficiat de un sobor de preoți, în frunte cu părintele Sorescu, Consilier al Sf. Episcopiei.

Răspunsurile au fost date de cerul episcopal.

După săvârșirea serviciului au vorbit S. Sa Părintele Stelian Popescu, protoereul județului, care a omagiat memoria scumpilor dispăruți în numele Sf. Biserici, iar din partea ziaristilor d. Const. N. Sarry.

Invațătorimea constănțeană și Palatul Invalizilor

Corpul învățătoresc din municipiul și județul Constanța, împreună cu micuții școlari, răspunzând la apelul D-lui Mareșal Antonescu, au colectat pentru Palatul Invalizilor suma de lei 717.971, care a fost depusă.

Comunitatea Ellină Constanța

Anunț de vânzare

Epitropia Bisericii Ellene „METAMORFOSIS” (Schimbarea la Față) din Constanța are de vânzare materialul vechi de construcție al imobilului Bisericii din str. Alex. Lahovari No. 13, colț cu str. Costache Negri.

Amatorii sunt rugați a se adresa în fiecare zi între orele 11 și 13 la biroul Comunității Ellene din str. Costache Negri No. 7 (telefon 1275) sau la d-l E. Anastasiadis B-dul Ferdinand No. 28, telefon 2609 până cel mai târziu Duminică 28 Februarie 1943.

Spice Tulcene

Ad limina...

de JOHN FOSCOLO

Într-o modestă căsuță, departe de frământările vieții actuale, s'a ținut duminică o țărănă STELIAN GRIGORIU meritosul tulcean.

Un sfârșit de viață răvâit de mai toți. Oboselă; o voințioasă dorință de... somn. În timpul căruia sufletul și a luat stăruie pe drumul apostolilor.

Ce el dispăre o o moară de amintire de frământări, alături de prețurile de evocatori trecutului provinciei noastre. Frământări specifice dobrogene, trăite, adânc înțelitate pe răbojul istoriei contemporane a locului.

Modest, dotat cu un țel cam brăv, cu o privire pripită răposatului stăpâna o meserie care îl ridicase pe treapta de sus, a b. este de cismar. Mai era animat și de un foc sacru: cel al dăruirii sufletice, cu ținta, ridicarea din colbul uitării și al disprețului unei l. a munci manuale.

Născut într-o epocă când Dobrogea era sub jugul străin și se sbătea într-o două țări reacționare Rusia și Turcia imperialiste, modestul cismar a știut să însușească înțelțele „naștului” său, temerarele dar și nobilele răvâri ale meseriașului precum și ale oricărui muncitor manual, de a-și croi o viață demnă și îndestulată.

Pornit pe acest drum, Stelian Grigoriu a dat de multe piedici în decursul îndelungatei sale străduiri. A știut să le înfrunte, plătind amarul tribut al bățăilor, al schingiunilor, de pe urma cărora s'a ales și cu un betesug Pașoptist în sine-și. În ceea ce privește „naștului”, patriot în făcăr, nu îngăduia nimănui să discute măcar știzenia structurii statului Monarhist, el se închina tronului ca în fața unui altar, izvor de dreptate al binelui.

Mișcarea „generoasă” de pe timpurile maturității sale, care în sufletul de seamă de tin. intelectual de pe atunci au a putut abate pe acest „manual” și prea puțin doct, de la calea ce-și croise și pe care o urma cu evlavie.

O mărturie: Prefectul de cândva al județului, era un fost generos intrat de curând în tagma liberă. O discuție de temă socialistă:

— Translug eu? Nichiodată. — acetuță Grigoriu — doar dacă măș încumeta, acu la bătrânețe, să învâ carte, să mi iau o licență, să devin... prefect!

Ghete fac, domnule, și cu meseria mea vreau să trăiesc împreună cu breslașii mei.

În mintea lui Stelian Grigoriu, burghezia ce se ridică pe atunci, era binevenită, căci prin ea găseau aliment „manua” și săi. În exprimările sa simplită însă, burghezul nu trebuia să se „burzuiască”, căci altfel s'ar supăra Dumnezeu pe ei. O nuanță destul de lămurită pentru cei ce vroiau să l înțelegă.

Cei cămași, socialisti militanți, au știut să profite de căderea acestui apostol. Un Dobrogeanu Gherea un Racovschi și alți de nu prea bună pomină, au sfârșit prin a l dezamăgi.

Gându-și și scopurile lor, provenite din unele ascunzișuri întunecoase, unde fierbea tainicul „cazan”, nu puteau l înțelegese de mintea doar isteță a Românuț. Stelian Grigoriu simțea și lupta românește. I a urma: cu timp Roșul ce l purta pe el ca simbol al luptei până în sânge, mai sim-

boliza și opăntarea la nevoie până la moarte pentru apărarea, hotărârea și curajul și lăsat păgăbat — după a sa expresie — nedorind plătirea și îndreptarea păcătoșilor.

Prin contrast, Stelian Grigoriu nutrește o prietenie, un ce frățesc, pentru un străin de neamul său. Norocoș l-a înțelțit în cale un om un suflet bun un intelectual a cărui inimă svănea în unison cu a sa: Medicul PETRU ALEXANDROV, Ucraineanul proscris, stabilit în Tulcea prin îngăduința guvernului.

Acest proscris medic cu renume, introdus cu a ritorul Korolenko ducea viața sa modestă împărțind binelul printre nevoiași, din prinosul cel primea de la înștrăși.

Denumit Rus în timp ce el se simțea Ucrainean, poreclit „socialist” și nihilist pentru faptul că era urmărit în țara lui, medicul Petru nutrea la ră-du-l, a-celerași simțuri pentru prietenul său „moldovean”.

Din unele crâmpete de destăvuirii ale răposatului Grigoriu, am putut tălmăci scene de discuții între acești doi tovarăși.

Într-o noapte, medicul este chemat la căpătâiul prietenului

continuare în pag. 4-a

Ingrid Bergman și Aino Taube în „Tentație”

Am tot de filme pe care le știți mai aduc aminte de grandioasa realizare cinematografică „Intermezzo”, filmul care a cucerit simpatia publicului, nu numai prin subiectul tratat, ci și prin magistrala interpretare, datorită frumoasei artiste suedeze Ingrid Bergman, care în scurt timp după turnarea lui devenise celebră, constituind pentru toată lumea o adevărată, dar și dreptă surpriză.

Deasemenea este încă proaspăt în amintirea tuturor jocul extraordinar, care nu suferă nici o critică, al altel artiste suedeze AINO TAUBE, interpreta rolului principal din filmul suedez, de mare acțiune dramatică „Lalla”, jucat anul trecut în localitate.

Amândouă aceste ferme atoare artiste au-deze INGRID BERGMAN și AINO TAUBE, vor fi văzute jucând împreună într-un film cu o deosebit de interesantă acțiune: „Tentație”.

În acest film se dezvoltă conflictul sufletesc al unui tânăr, nobil prin naștere, dar boem prin educație și viață, care nu-și cunoaște tatăl decât mult mai târziu, după ce-și petrecuse ti nereșea în circuit, astfel că reacțiunea lui la viza de beșug, ținuță de griji, constituită pentru el o grea povară celare îl în denună să spună nobilului său tată: „sunt prea nobil naștut ca să mă învoac cu viza de jos și sunt prea boem, ca să mă învoac cu viza de sus”.

Și acest film va fi o surpriză, atât prin însușirea, cât și prin interpretare.

Pierzând Buletinul populației Constanța pe numele Mihail Amorigiu, str. Saicamilor No. 15. îl declar nul.

CRONICA FISCALA

Impunerea veniturilor la cetățenii stabiliți în țară și la cei din străinătate

Prin art. 2 al. 2 din legea pentru ștergerea contribuțiilor directe asupra veniturilor, sunt supuse impozitelor directe:

Veniturile obținute în țară, de oricine, indiferent de naționalitatea sa și dacă locuiește în țară sau în străinătate;

Veniturile obținute în străinătate de locuitorii țării cu excepțiile prevăzute în convențiunile internaționale încheiate cu Statul Român.

Deci, dacă pentru veniturile obținute în țară, nu se cere nici o condiție pentru a fi impozabile, pentru veniturile obținute în străinătate, trebuie ca beneficiarii să fie locuitori ai țării, adică ai Statului Român.

În continuare, legea consideră ca locuitori ai țării pe toți cei care au domiciliul în țară sau locuiesc aici mai mult de 6 luni.

În acest mod, pentru ca cineva să fie considerat locuitor al țării sub aspectul fiscal, este de ajuns ca:

1. Să aibă domiciliul în țară, adică să aibă în România principală sa așezare.

Acesta, chiar dacă locuiește în străinătate mai mult de 6 luni pe an, este dator fiscalului impozitul aferent veniturilor obținute în străinătate.

2. Să locuiască în Româ-

nia mai mult de 6 luni din anul respectiv în cazul când are domiciliul sau principală așezare în străinătate.

În această ultimă categorie intră:

a) Cetățenii străini care au locuit în România mai mult de 6 luni în anul respectiv.

b) Cetățenii români cari, deși domiciliați în străinătate au locuit în România mai mult de 6 luni în cursul anului respectiv.

Pentru cetățenii români, existând prezumpția că locuiesc în țară, nu pot fi scutiți de impozitele aferente veniturilor realizate în străinătate, decât făcând dovada cu certificatele de imatriculare eliberate de Oficiile diplomatice sau consulare ale României în străinătate, că au locuit în străinătate mai mult de 6 luni în cursul anului în care au realizat venitul.

Aceste certificate care sunt eliberate cetățenilor stabiliți în străinătate când se înapoiază în România și care fac dovada de timpul cât au domiciliat peste hotarele țării, fiind imatriculați în regulă la Oficiul diplomatic sau consular românesc — trebuie să aibă pe ele menționa că sunt eliberate și pentru a fi prezentate organelor fiscalului la înapoierca în România.

Spice Tulcene

continuare din pag. 3-a

său. Îl găsește bătut mâr* după spusele înșeși ale pacientului. În graul său scâlbăci românesc, medicul Petru îi spune:

— Di ce bre omule, ești moldovean prost? Socialist vrei? Rege bun, guvern bun, fără bogădă, pâine pentru toți, Dumnezeu mare, numa leneși sărac.

Bietul Stelian primea cu remanentare dojenile amicalului. Câteodată, omul se supăra și binețurile nevoșe românești răsunau fa urechile medicului care le primea cu surâsul pe buze.

Un ce caracteristic s'a ivit între acești doi oameni de bine. „Naționalul cristalizat al Ucrainei” și „socialul” Românului prea puțin doct, a dat naștere la o răvnire de jinte care a rămas neștersă în mintea breslașului.

Când cu trecerea vremii, bătrânul și încovoiatul moșneag, citise prin zătar că o răvnire asemănătoare s'a răspândit în țara germană și că acest gând s'a transformat apoi în program de cârmuire cu rezultate practice, vădite, lupătorul cu amarul în gură, și cu o lăcrărire de lacrimă printre gene romenea pe bucul său sfetnic medicul Petru Alexandrov, dus de mult — 1912 București, — în lumea dreptilor.

Stelian Grigoriu, socialistul, neînfricoșatul luptător, fost a oare

pe deplin înțeleșes chiar și de ace pentru binele cărora și a lochinat viața? Cred că nu. A avut soarta oamenilor dinamici, a căror bună credință e mai totdeauna suspectată.

A fost cândva acuzat de a fi un negator al „Dumnezeului, Un „franzmazon”, după expresia oamenilor de rând. Ceea ce e mai trist este faptul că s'a găsit un cleric, care să-l avatimizeze ca atare.

Motivele? Pur „temperare”, unde „spiritualul” n'avea ce căuta. Propria cerească a știut însă să hărăzească bunului creștin alinările neștrămutatei sale credințe în clipele cele subime, când omul se simte mai aproape de Cel de Sus, Stelian Grigoriu ceruse preotul.

La lumina luminilor, pe deplin înțeleasă și împărțită, Sfânta Eucaristie pășise pragul casei sale. O isimă încetase apoi de a svăeni, iar un sufler neștat a luat calea apostolicească.

Un modest e nvoi fune-ar pășea priste ulițele Tulcei în drumul său spre cimitir. Zi de iarnă frigu oasă ce se lăsa simțită de cei cari îl urmau cu pioasă reculegere. Moartea în mijlocul unui furtic de viață cu nelinduplecatele sale cerințe.

Ca de obicei întrebări ale curioșilor și... răspunsul.

Cum? Stelian Grigoriu? Bătrânul socialist? Bureătate de om? Dumnezeu să-l ierte. Adămintina.

Cel mai prețios Mărțișor

Un loz cu care poți câștiga:

- 30.000.000 LEI
- 10.000.000 LEI
- 5.000.000 LEI
- 4.000.000 LEI
- 2.000.000 LEI
- ETC., ETC., ETC.

Cumpărați lozuri celor dragi

LOTERIA DE STAT PE CLASE

Tragerea Clasei 1-a
28 Februarie 1943

Primăria comunei Hârșova județul Constanța

Publicație

No. 473 din 11 Februarie 1943

Noi, Primarul comunei urbane Hârșova, din județul Constanța declarând urgența, aducem la cunoștința generală ca în ziua de 10 Martie 1943 o-rele 10 dim. și până la orele 18 inclusiv, se va ține licitație publică cu oferte închise sigilate, la oficiul primăriei pentru închirierea gheretei Nr. 9, de pescărie din hala comunei pe termen de 2 ani.

Prețul din oficiu este de 1000 lei anual conform ultimului contract de închiriere. Concurenții amatori vor depune o garanție provizorie de 10 la sută și plata integrală în termen de 10 zile dela comunicarea adjudecării definitive pe un an.

Primar, P. Doicescu
Secretar, V. Nicolau

Pentru inimile caritabile

În str. Doamna Chiajna No. 14 (Cartierul Medeca) locuiește o femeie văduvă și lipsită de mijloace, având câțiva copii, dintre cari, cei mai mic, un baiat de 1 an și 5 luni.

Ne având puțința să-l crească ar dori să-l dea de suflet.

Pierzând Buletinul eliberat de Biroul Popul. C-ța pe numele Elisabeta R. Iordache, str. Dorului 44, îl declar nul. 126

Primăria Comunei Basarabi

Publicație

Nr. 334 din 15 Februarie 1943

Aducem la cunoștința generală că în ziua de 15 Martie 1943, începând dela ora 10 și până la ora 13, se va ține licitație publică cu oferte închise, în localul primăriei, pentru darea în antrepriză a reparației localului Primăriei, în condițiunile prevăzute în devizul estimativ și a costului de sarcini, întocmite de serviciul tehnic al județului.

Valoarea acestei lucrări, după deviz este de 135.000 lei.

Oferanții vor prezenta la licitație, acte de capacitate și garanție legală, după rezultatul licitației, adjudecătorul fiind obligat a depune garanția definitivă.

Condițiunile respective prevăzute în L. C. P. și în celelalte legi cari o completează, sunt a aplicabile acestei licitații.

Primar, Th. Vasilescu
Notar, Al. Popescu

Pierzând Buletinul populației eliberat de biroul Constanța, pe numele Lucia P. Nicoară, str. Calugăreni No. 6, îl declar nul.

Pierzând Autorizație permanentă de intrare în port, ordinul de mobilizare pentru lucru, 4 chitanțe a câte 250 lei de prestație și Bul. Pop. C-ța pe numele Vișinescu Ion, str. Ion Roman No. 4, le declar nul. 152

Caut să închiriez pentru avocat apartament 4 camere, pivniță, lumină electrică, baie, singur în curte, A se adresa la ziar.

INFORMAȚIUNI

D. avocat Dan Alecu (Str. Cuza Vodă 64) tunc demobilizat, și-a reluat ocupațiile.

Față de greutatele din ce în ce mai mari și lesne de închipuit, cu care avem de luptat pentru a putea continua cu apariția ziarului, adresăm un călduros și stăruitor apel către prietenii și abonații noștri, să binevoiască a se pune în curent cu plata abonamentului.

Ne adresăm de asemenea d-ilor conducători ai Căminelor Culturale din județul Constanța, în al căror serviciu ne-am pus cu toată înțelegerea, să se grăbească a-și achita cotizațiunea anuală de 1000 lei pentru cele trei exemplare ce primesc, de luni de zile, din fiecare număr. Acele Căminuri, cari nu consimt să plătească această modică sumă, ar dovedi corectitudine și moralitate — imperios impuse unor instituții de felul lor — dacă ne-ar cere să suspendăm expediția foilor, cum au făcut-o unele din ele. Pentru că, mai ales acum, — fără ca să mai amintim de atâtea alte pierderi — nu ne e îngăduit să risipim hârtia, pe care unii nu vor s'o aprecieze, dar care se obține foarte greu.

Mântuirea noastră stă în puterea bravilor ostași care luptă cu dușmanul din răzărît. Dați pentru el, pentru familiile lor nevoiașe.